

Dosar nr. 3ra-822/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (L. Holevețcaia)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, V. Mihaila, A. Minciuna)

ÎNCHEIERE

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (succesor în drepturi al Departamentului Poliției de Frontieră), în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral și cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca neîntemeiat, apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și s-a menținut hotărârea din 05 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 12 iulie 2016, Lilia Petrenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Poliției de Frontieră cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, reclamanta, Lilia Petrenco a indicat că, la data de 14 mai 2016, angajații Poliției de Frontieră, având scopul de a împiedica ieșirea din țară a soțului reclamantei, Grigore Petrenco, au obligat transportatorul avia să excludă reclamanta din lista pasagerilor pregătiți pentru îmbarcare în avionul companiei Lufthansa, care urma să efectueze zborul LH 1743, cu destinația Chișinău-Munich. Respectiv, reclamanta a indicat că, prin aceste acțiuni i-a fost încălcat dreptul la libera circulație.

Reclamanta a specificat că, în momentul în care aceasta și soțul ei, Grigore Petrenco, erau transportați pentru îmbarcare, colaboratorii Poliției de Frontieră, au ordonat soțului reclamantei, Grigore Petrenco să părăsească autobusul, comunicându-le că nu le vor permite să plece din țară, deoarece Grigore Petrenco are xxxx, neprezentând vreun act în acest sens.

Reclamanta, Lilia Petrenco a indicat că, a informat colaboratorii Poliției de Frontieră, că Grigore Petrenco are permisiunea de a pleca peste hotarele Republicii Moldova, în perioada 13 mai 2016 – 18 mai 2016.

La fel, reclamanta a menționat că, deoarece colaboratorii Poliției de Frontieră nu le-au prezentat temeiul legal, care să justifice restricția ieșirii din țară, Grigore Petrenco a refuzat de a se subordona cerinței de a părăsi autobuzul, care se deplasa spre avion, pentru ce a fost ordonată aplicarea forței în privința soțului reclamantei, iar Lilia Petrenco a fost escortată până în sala de plecări a aeroportului.

Reclamanta, Lilia Petrenco a invocat că, prin aceste acțiuni ale colaboratorilor Poliției de Frontieră, i-a fost cauzat prejudiciu material, în mărime de 319,89 euro, care reprezintă costului biletului de avion, precum și prejudiciu moral, pe care îl estimează în sumă de 100 000 lei.

Reclamanta a menționat că, la data de 20 mai 2016, s-a adresat cu cerere prealabilă către Departamentul Poliției de Frontieră, prin care a solicitat repararea prejudiciului material în mărime de 319,89 euro și 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. Iar, prin răspunsul din 17 iunie 2016 a Departamentului Poliției de Frontieră, i-a fost respinsă cererea prealabilă.

Prin urmare, reclamanta, Lilia Petrenco a solicitat încasarea din contul Departamentului Poliției de Frontieră în beneficiul său, a sumei de 319,89 euro, cu titlu de prejudiciu material și 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

La 12 iulie 2016, Grigore Petrenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Poliției de Frontieră, cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul, Grigore Petrenco a indicat că, la 14 mai 2016, fiind însoțit de Lilia Petrenco, a trecut procedura de control vamal, precum și a celui de frontieră, fiind admis în sala de așteptare, pentru îmbarcarea în avionul companiei Lufthansa, care urma să efectueze zborul LH 1743, cu destinația Chișinău-Munich, la care era înregistrat ca pasager. În momentul deplasării cu autobuzul spre aeronavă, au fost stopați de câțiva colaboratori ai Poliției de Frontieră, care i-au ordonat reclamantului să părăsească autobuzul, din motiv că, acesta are xxxx.

Reclamantul a invocat că, a comunicat colaboratorilor Poliției de Frontieră, că are permisiunea de a pleca peste hotarele Republicii Moldova, în perioada 13 mai 2016 – 18 mai 2016.

La fel, reclamantul, Grigore Petrenco a mai menționat că, deoarece nu i-a fost prezentat temeiul legal, de aplicare a restricției de a ieși din țară, acesta a refuzat de a se subordona cerinței de a părăsi autobuzul, care se deplasa spre avion, fiind astfel ordonată aplicarea forței în privința sa. După o oră, de la momentul stopării, reclamantului i-a fost prezentată o copie, a încheierii judecătorești din 26 aprilie 2016, privind xxxx a lui Grigore Petrenco, trimisă prin fax, care nu era semnată și nu avea aplicat sigiliul.

Reclamantul, a invocat că, a prezentat colaboratorilor Poliției de Frontieră, permisiunea scrisă, a judecătorului Grigorii Cazacu, prin care i-a fost permisă ieșirea din țară, începând cu 13 mai 2016, cu condiția întoarcerii în țară, până la 18 mai 2016.

Reclamantul, Grigore Petrenco a menționat că, ulterior, acesta împreună cu soția sa, Lilia Petrenco, au fost conduși în sala de plecări a Aeroportului Internațional Chișinău, unde erau așteptați de avocat. Iar, la solicitarea avocatului, reclamantul a primit decizia privind refuzul ieșirii din Republica Moldova.

Reclamantul a indicat că, la data de 17 mai 2016 s-a adresat cu cerere prealabilă către Departamentul Poliției de Frontieră, prin care a solicitat anularea deciziei din data de 14 mai 2016, privind refuzul ieșirii din Republica Moldova. Iar, prin răspunsul din 17 iunie 2016 a Departamentului Poliției de Frontieră, cererea prealabilă a fost respinsă.

Reclamantul, Grigore Petrenco a menționat că, consideră ilegală decizia din data de 14 mai 2016, privind refuzul ieșirii din Republica Moldova, deoarece în momentul emiterii deciziei respective, reclamantul nu era inclus în sistemele automatizate naționale informaționale, ca persoană căreia, nu i se permite intrarea sau ieșirea în/din Republica Moldova, fapt probat și prin trecerea de către Grigore Petrenco a controlului vamal și al poliției de frontieră, fiind admis spre îmbarcarea în avion.

Mai mult, reclamantul a menționat că, prin emiterea deciziei din 14 mai 2016 privind refuzul ieșirii din Republica Moldova, a suportat un prejudiciu material, exprimat prin costul biletului de avion tur-retur, în sumă de 319,89 euro și un prejudiciu moral, pe care îl evaluează în sumă de 100 000 lei.

Prin urmare, reclamantul, Grigore Petrenco a solicitat anularea deciziei privind refuzul ieșirii din Republica Moldova din data de 14 mai 2016, încasarea din contul Departamentului Poliției de Frontieră în beneficiul său, a sumei de 319,89 euro, cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea din 04 august 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de strămutare pentru judecare, de către o altă instanță de același grad, a cauzei civile, la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră, cu privire la anularea deciziei și încasarea prejudiciului material și moral.

Prin încheierea din 09 august 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de strămutare pentru judecare, de către o altă instanță de același grad, a cauzei civile, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră, cu privire la anularea deciziei și încasarea prejudiciului material și moral.

Iar, prin încheierea din 20 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a conexasat cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră, cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral cu cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră, cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral, pentru a fi examinate într-un proces judiciar unic.

Prin hotărârea din 05 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră, cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral. S-a admis parțial cererea de chemare în

judecată depusă de Grigore Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră, cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral. S-a anulat, ca fiind ilegală, decizia din 14 mai 2016 a Departamentului Poliției de Frontieră, emisă în privința lui Grigore Petrenco. S-a încasat din contul Departamentului Poliției de Frontieră în beneficiul lui Grigore Petrenco prejudiciul material, în sumă de 319,89 euro, cu executare în monedă națională, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la ziua executării hotărârii judecătorești și cu titlu de prejudiciu moral, suma de 5 000 lei. În rest, acțiunea s-a respins.

Iar, prin încheierea protocolară din 25 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, Departamentul Poliției de Frontieră a fost succedat în drepturi de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Prin decizia din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins, ca neîntemeiat, apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și s-a menținut hotărârea din 05 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a respins, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră, cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral și s-a admis parțial, cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră, cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral.

La 13 aprilie 2018, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 05 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinse, ca tardive, cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră, cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral și cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră, cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii de recurs, recurentul, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a invocat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Recurentul a menționat că, la data de 14 mai 2016, intimaților, Lilia Petrenco și Grigore Petrenco, le-a fost autorizată trecerea frontierei de stat, iar, după efectuarea controlului de securitate, ei s-au deplasat în sala de așteptare ca ulterior, să fie îmbarcați în aeronavă. În acest timp, în adresa sectorului Poliției de Frontieră a Aeroportului Internațional Chișinău, a parvenit spre executare înștiințarea procurorului Nicu Șendrea și încheierea din 26 aprilie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, prin care intimatului, Grigore Petrenco i-a fost aplicată măsura preventivă, xxxxx.

Recurentul, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, a indicat că, angajații Poliției de Frontieră, în conformitate cu art. 6 alin. (1) lit. e) al Legii nr. 283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră, s-au deplasat spre autocarul, care urma să transporte pasagerii spre aeronavă, comunicându-i lui Grigore Petrenco că

există temei legal de a interzice ieșirea din țară. Astfel, Grigore Petrenco, însoțit de Lilia Petrenco, a acceptat să-i urmeze pe angajații Poliției de Frontieră, în incinta terminalului aeroportuar, unde i-a fost înmănată decizia privind refuzul ieșirii din Republica Moldova. Iar, intimata Lilia Petrenco a renunțat benevol la zbor, or, în privința acesteia, de către angajații Poliției de Frontieră n-au fost întreprinse careva acțiuni, de a nu-i permite părăsirea teritoriului Republicii Moldova.

La fel, recurentul, a menționat că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile Legii nr. 215 din 04 noiembrie 2011 cu privire la frontiera de stat și a constatat greșit că, decizia privind refuzul ieșirii din Republica Moldova se contestă cu respectarea procedurii prealabile. Or, decizia privind refuzul ieșirii din Republica Moldova, a fost emisă în temeiul art. 24 al Legii nr. 215 din 04 noiembrie 2011 cu privire la frontiera de stat, care stabilește modul de contestare a deciziei, direct în instanța de judecată, fără respectarea procedurii prealabile, în termen de 30, de la data comunicării actului menționat.

Astfel, recurentul, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a indicat că, decizia privind refuzul ieșirii din Republica Moldova i-a fost înmănată personal, intimatului, Grigore Petrenco la data de 14 mai 2016. Această decizie a fost contestată de către Grigore Petrenco la data de 17 mai 2016. Ulterior, după recepționarea răspunsului Departamentului Poliției de Frontieră, la 12 iulie 2016, intimatul Grigore Petrenco a depus cerere de chemare în judecată, care, de fapt, urma a fi depusă fără respectarea procedurii prealabile.

La fel, recurentul a menționat că, consideră tardivă și acțiunea înaintată de Lilia Petrenco.

Mai mult, recurentul, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a invocat că, nu poate servi drept temei pentru traversarea frontierei de stat, înscrisul prezentat de către intimatul Grigore Petrenco, ca fiind semnat de judecătorul Cazacu Grigorii, or, încheierea, prin care a fost aplicată măsura preventivă, a fost emisă în cadrul ședinței de judecată, de către completul de judecată, în componența judecătorilor: Ludmila Ursu, președintele completului, Tatiana Bivol și Grigorii Cazacu, judecători. Astfel, chestiunea cu privire la xxxx, urma a fi examinată în cadrul ședinței de judecată, cu emiterea unei încheierii, în acest sens.

La fel, recurentul a menționat că, prin decizia irevocabilă a Inspecției Judiciare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, cu privire la respingerea sesizării din 24 mai 2016 nr. 739 s-871p/m, s-a confirmat legalitatea acțiunilor polițiștilor de frontieră, stabilind că, Grigore Petrenco, cu rea-credință s-a folosit de avizul judecătorului, indicat pe cererea lui Grigore Petrenco, prin care acesta a solicitat permisiunea de a ieși din țară, încercând să inducă în eroare colaboratorii Poliției de Frontieră.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată de către instanța de apel, în adresa părților la 15 februarie 2018, conform scrisorii de însoțire nr. 2096 (f.d.171), dar careva date despre recepționarea acesteia, la materialele cauzei lipsesc.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că, recursul a fost depus de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, la 13 aprilie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 28 mai 2018, în adresa intimațiilor, Lilia Petrenco și Grigore Petrenco, a fost expediată copia recursului declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă, până la examinarea recursului, intimații Lilia Petrenco și Grigore Petrenco, nu au depus referință, prin care să-și expună opinia asupra cererii de recurs depuse de către recurentul Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Examinând temeiurile recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că, normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs, cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, argumentele invocate în cererea de recurs depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar, se menționează că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv, numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia,

coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră nu rezultă că, instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei hotărâre din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1-1¹) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se transmite tuturor participanților la proces și reprezentanților acestora.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră împotriva deciziei din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral și cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Petrenco împotriva Departamentului Poliției de Frontieră cu privire la anularea deciziei, încasarea prejudiciului material și moral.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan